

EVANGELICKÝ KOSTEL HERLÍKOVICE-STRÁŽNÉ

HERLÍKOVICE-STRÁŽNÉ

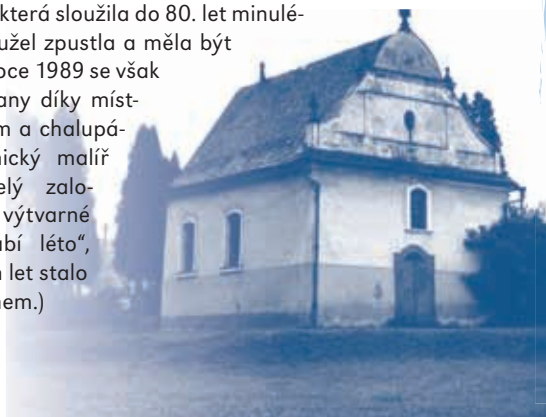
Evangelický kostel v Herlíkovicích byl postaven v secesním stylu v roce 1904. Je dominantou zdejší části Krkonoš i obce Strážné, k níž Herlíkovice administrativně patří. Interiér kostela prošel řadou úprav a dosud slouží k bohoslužebným účelům. V jeho blízkosti stojí budovy evangelického Horského domova, který poskytuje nejen ubytování, ale nabízí také prostor pro kurzy a různé vzdělávací akce.

LIBŠTÁT

Městečko Libštát, rozložené po obou březích říčky Olešky, se připomíná již v roce 1322. Po vyhlášení Tolerančního patentu Josefem II. v r. 1781 byla zahájena stavba modlitebny. Ta musela být prostá, musela stát na kraji vesnice, nesměla mít věž ani ozdobná okna. Byla postavena v neoklasicistním stylu. Slouží od roku 1787 do současnosti. V roce 1789 došlo na stavbu fary a v roce 1856 byl založen hřbitov.

Po roce 1781 se několik rodin přihlásilo k augsburskému (luterskému) vyznání. Věřící se scházeli v rodinách, někdy také v kalvínské modlitebně. V roce 1838 byla povolena stavba nové modlitebny v kopci nad Oleškou. Byla posvěcena v roce 1842, později byla postavena dřevěná zvonice pro tři zvony, darované z Drážďan, a založen hřbitov. Kostel se zvonící a hřbitovem je památkově chráněn a v roce 2001 byl prohlášen kulturní památkou.

K farnímu sboru v Libštátě patří ještě kazatelská stanice ve Spálově. Evangelici augsburského vyznání zde v roce 1888 postavili kapli, která sloužila do 80. let minulého století. Bohužel zpusťla a měla být zbourána. Po roce 1989 se však dočkala záchrany díky místním nadšencům a chalupářům. (Akademický malíř Vladimír Veselý založil hudební a výtvarné „Spálovské babí léto“, které se během let stalo kulturním pojmem.)

Kontaktní místo:

Horský domov Herlíkovice-Strážné

543 52 Strážné č. 157, tel.: 499 434 300, 604 434 300, fax: 499 434 303,

e-mail: horskydomov@quick.cz, e-mail: hdrecepce@quick.cz

<http://www.horskydomov.cz>

Česká reformace, o sto let starší než reformace světová reprezentovaná Martinem Lutherem a Jeanem Calvinem, je spojena s mistrem Janem Husem, později s husitstvím, s církví podobojí (utrakvistickou) a s Jednotou bratrskou. Představitelé církví české reformace se pokoušeli legalizovat své postavení, což se jim podařilo r. 1609 díky Rudolfovu Majestátu, prvním evropskému zákonu zaručujícímu svobodu svědomí i pro jinak bezprávné poddané. Po bitvě na Bílé hoře r. 1620 následoval v českých zemích zákaz existence všech církví kromě římskokatolické. Ze země byla nucena odejít řada osobností včetně Jana Amose Komenského, posledního biskupa Jednoty bratrské. Dne 13. října 1781 vydal císař Josef II. Toleranční patent, jímž poskytoval trpění dvěma evangelickým církvím, luterské a kalvínské. Až v roce 1861, po vydání Císařského patentu, dosáhly evangelické sbory právního uznání a mohly tak mj. stavět i kostely s věží. Po vyhlášení Československé republiky v r. 1918 bylo schváleno spojení církví luterské a reformované v jedinou Českobratrskou církev evangelickou, vědomě navazující na českou reformaci.

Písemné materiály, speciální informační systém a DVD, vydané v rámci tohoto projektu, mapují památky reformace a jejího odkazu od nejstaršího období do současnosti v rámci celé České republiky.

Součástí projektu pro širokou veřejnost je i možnost zprostředkovat doprovodné služby související s návštěvou památek – ubytování, kulturní a společenské akce. Partnerem projektu je Ekumenická rada církví v ČR.

Více informací najdete také v Informačních centrech v Praze, Brně, Telči, Velké Lhotě u Dačic, Mariánských Lázních, Karlových Varech a Herlíkovicích-Strážném a na webových stránkách.

www.pamatky-cz.eu

Prezentační materiál byl vytvořen v rámci realizace projektu „Zachování odkazu památek reformace a jejich zpřístupnění široké veřejnosti“. Projekt byl spolufinancován ze zdrojů Evropské unie, v rámci Integrovaného operačního programu, prioritní osa 4, oblast podpory 4.1. – Národní podpora cestovního ruchu, v rámci cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

**dědictví
reformace**

HERLÍKOVICE-STRÁŽNÉ

ODKAZ PAMÁTEK REFORMACE
Prezentace kulturního dědictví odkazu reformace

www.pamatky-cz.eu

Českobratrská církev evangelická
Jungmannova 9, 111 21 Praha 1
www.e-cirkev.cz

EVANGELICKÝ KOSTEL KRÍŽLICE

KRÍŽLICE

Pojedete-li od Jilemnice směrem na Mísečky, odbočíte směrem na Roudnici a strmou cestou se dostanete do půvabné krkonošské vesnice Krížlice. Můžete jet také tzv. zimní cestou přes Víchovou a Víchovskou Lhotu. Připravíte se však o překrásný pohled na malebné kopce, louky a na Přední a Zadní Žalý s dominantou evangelického kostela. Krížlice jsou dnes součástí obce Jestřabí, první zmínky o osídlení jsou již z roku 1492. V reformační době byla obec evangelická; po Bílé hoře byla i zde snaha o rekatolizaci obyvatel. Toleranční chrám, jak je známe i odjinud, postavený za vsí, bez věže, byl vysvěcen v roce 1786 a teprve v r. 1878 k němu byla přistavěna výrazná věž. Kolem chrámu byl vybudován hřbitov, který je dodnes využíván. Fara z roku 1871 s mansardovou střechou stojí ve své původní podobě ve středu obce a v současné době je využívána k rekreačním účelům. Vybavení krížlického kostela je původní, s kazatelnou nad oltářem a se „zahrádkou“ a klekátkem před oltářem. Také empory – galerie a kůr pamatují staré časy. Během války byly Krížlice součástí Sudet, přestože byly ryze českou vesnicí. Po válce lidé začali odcházet do měst a pospolitý život obce postupně zanikal. Dnes se evangelický sbor podílí na komunitním a kulturním životu obce.

EVANGELICKÁ KAPLE KOŘENOV

KOŘENOV

V centru obce se nachází osmiboká kaple postavená místními evangelíky, kteří se předtím ke svým pobožnostem scházeli u blízké chaty Zvonice. Prostředky na stavbu získal pastorek evangelické obce přednášením ve Slezsku, a tak mohl být základní kámen položen roku 1909 a stavba svépomocí trvala evangelíkům necelé čtyři měsíce. Horský hřbitov byl u kaple založen roku 1911.

VRCHLABÍ

Město ležící na horním toku Labe bylo od svého vzniku německé. S jeho rozvojem přicházeli noví němečtí osadníci a své kořeny zde zapustilo reformační učení Martina Luthera. To se odrazilo na životě německých evangelíků, kteří v r. 1910 vytvořili samostatný sbor. Již předtím však vznikající evangelické společenství podporovali místní továrníci i podpůrný spolek Gustav-Adolf-Werk (GAW), takže již v roce 1900 byl slavnostně vysvěcen sborový dům, postavený v secesním stylu podle návrhu drážďanských architektů R. Schillinga a J. W. Gräbnera. Na stavbu byl použit červený pískovec z lomu v Lánově, v průčelí je vytesán kříž a později byla za domem postavena zvonice se třemi zvony, které ovšem za války vzaly zaskvě. Modlitebna s kazetovým stropem, kruchtou a vitrážovými okny doznala později, již po druhé světové válce, významných změn. Byl upraven stůl Páně, kazatelna a byly zhotoveny nové dubové lavice. Dřevěné secesní prvky byly zachovány.

Čeští evangelíci, kteří od roku 1947 začali vytvářet nový sbor, byli vděční za pozoruhodnou budovu, kterou převzali po Německé evangelické církvi. Významnými evangelickými památkami v okolí byl i kostel v Rudníku, který je napůl zbořen, a dále kostel v Lánově, kde byl cenný secesní kostel v roce 1982 zcela zbourán. Památkovým klenotem města Vrchlabí je zámek postavený zakladatelem města Kryštofem Gendorfem z Gendorfu roku 1546. Původní radnice z let 1733–1737 se dočkala v loňském roce rekonstrukce a dnes zde najdeme také informační centrum města Vrchlabí.

Zajímavou stavbou je římskokatolický děkanský kostel sv. Vavřince na náměstí Míru. Roku 1886 byl zbourán jeho předchůdce a na témže místě postaven nový chrám v novogotickém slohu podle návrhu architekta Štěpána Tragla. Naproti kostelu sv. Vavřince stojí tři historické domky, ukázka původní architektury města. V jejich interiéru můžete navštívit stálé expozice i příležitostné výstavy Krkonošského muzea. Bývalý augustiniánský klášter, vystavěný v letech 1705–1725 dle projektu Matyáše Auera, je sídlem Krkonošského muzea. Klášterní kostel má původní hodnotné barokní vybavení a slouží dnes jako koncertní síň. Ve sborovém domě Českobratrské církve evangelické najdete kontaktní místo s informačními materiály o reformačních i dalších evangelických památkách a také možnosti ubytování.

Kontakt:
Českých bratří 112, 543 01 Vrchlabí,
tel.: 604 282 497

SBOROVÝ DŮM VRCHLABÍ

ROKYTNICE NAD JIZEROU

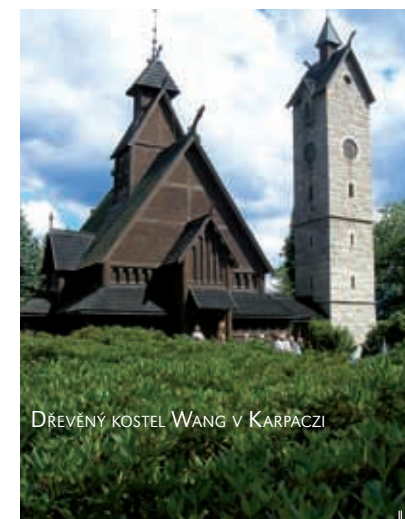
Patří k těm místům Krkonoš, která byla osídlována již v polovině 16. století, a samotná obec byla založena kolem roku 1574. Jméno získala Rokytnice od Huťského potoka. Původně se mu říkalo „Rokytnice“ podle přídatného jména „rokytná“, což znamená voda tekoucí mezi rokytami (vrbami). Zaznamenán je i starý evangelický název obce – Kalich, jež se stala útočištěm mnoha protestantů. Původně dřevěná protestantská modlitebna z roku 1598 byla nahrazena v době protireformace zděným objektem. V letech 1752–1759 byl na jeho místě postaven jednolodní pozdně barokní kostel sv. Michala podle plánů neznámého vídeňského architekta. Zařízen byl v klasicistním stylu. Cínová křtitelnice přibyla roku 1793. Kostel patří Československé církvi husitské.

VYSOKÉ NAD JIZEROU

Vznik vysoké obce bývá kladen do první poloviny čtrnáctého století, ale jako Vysoká se v dosud známých historických pramenech zmiňuje teprve roku 1352 bez určení titulu. Jako Alta civitas, tedy město Vysoká, se jednoznačně objevuje až roku 1354. Původní dřevěný katolický kostel sv. Kateřiny Alexandrijské vznikl nejspíše v první polovině 14. století pro vysokou farnost. Sborový dům dr. Karla Farského a kaple patří Československé církvi husitské.

KARPACZ

Polské lázeňské město nacházející se nedaleko hranic s Českou republikou leží v Dolnoslezském vojvodství, v okrese Jelenia Góra. Město svým správním územím zasahuje až na samotný vrchol hory Sněžka, odkud je možné přejít do Česka. Do části obce Karpacz Górny byl v polovině 19. století přestěhován norský dřevěný kostelík, který nese název Wang.

DŘEVĚNÝ KOSTEL WANG V KARPACZI